ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

7700 Търговище, пл. Свобода
Телефон: +359 601/687 00; факс: +359 601/620 57, 622 12
e-mail:obshtina@targovishte.bg; www.targovishte.bg

СЪГЛАСУВАЛ: ....
ЕЛКА СТАНЧЕВА - НАЧАЛНИК НА
РЕГИОНАЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО
ТЪРГОВИЩЕ

ГОДИШЕН ПЛАН НА ДЕЙНОСТИТЕ
ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ ЗА 2019 г.

Оперативни цели	Мярка	Дейност	Отговорни институции	Финансиране
Оперативна цел 1: Осигуряване на условия, които премахват пречките пред ученето и създават възможности за по-пълноценно развитие и усъвършенстване на децата и учениците.	**Мярка 1:** Осигуряване на качествено и задълбочено оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и разграничаване на нуждата от обща и от допълнителна подкрепа.	• Провеждане на скрининг за оценяване на развитието на деца от 3 години до 3 години и 6 месеца. • Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6-годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие. • Оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците за които има съмнения, че се нуждаят от допълнителна подкрепа и при наличието на заявление от родител.	Детски градини Училища и детски градини Училища и детски градини	В рамките на бюджетите на детските градини В рамките на бюджетите на училищата и детските градини В рамките на бюджетите на училищата и детските градини

	Мярка 2: Прилагане в образователните институции на методи и подходи за ефективна работа с децата и учениците с обучителни трудности във формите за общата подкрепа за личностно развитие.	• Организиране в училищата на допълнителни обучения и консултации по учебни предмети.	Училища	В рамките на бюджетите на училищата
		• Организиране в училищата и детските градини на логопедична работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения.	Училища и детски градини	В рамките на бюджетите на училищата и детските градини
		• Развиване на умения за учене с използване на метакогнитивни стратегии за учене и отговор, които да ангажират обучавания да наблюдава собственото си разбиране и продукция.	РЦПППО, училища и детски градини	В рамките на бюджетите на РЦПППО, училищата и детските градини
		• Организиране на „учене чрез правене" за постигане на социални умения чрез атрактивни за децата и учениците интерактивни подходи и техники.	Училища, детски градини и ЦПЛР-ОДК Търговище	В рамките на бюджетите на училищата, детските градини и ЦПЛР-ОДК
		• Осигуряване на допълнителен и различен ресурс за децата, които не могат да отговорят на изискванията на учебната програма.	РЦПППО, училища и детски градини	В рамките на бюджетите на РЦПППО, училищата и детските градини
		• Организиране на дейности за обща подкрепа за личностно развитие в следобедните часове при ЦОУД.	Училища	В рамките на бюджетите на училищата
	Мярка 3: Организиране в образователните институции на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.	• Създаване в училищата и детските градини на екип за всяко конкретно дете или ученик, за което ще се извършва оценка на индивидуалните потребности или при липса на експертен капацитет заявяване на специалисти от РЦПППО.	Училища и детски градини	В рамките на бюджетите на училищата и детските градини
		• Създаване в училищата и детските градини на екипи за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за всяко конкретно дете и ученик, за което е потвърдено да се предоставя допълнителна подкрепа.	Училища и детски градини	В рамките на бюджетите на училищата и детските градини

		• Разработване на план за подкрепа.	Училища и ДГ	Не е необходимо
		• Разработване при необходимост на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за учениците със СОП.	Училища, ДГ и РЦПППО	В рамките на бюджетите на училищата, детските градини и на РЦПППО
		• Използване на разнообразни образователни стратегии, методи и техники за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на учениците със СОП. Прилагане на иновативни дидактически упражнения и игри за работа с ученици със СОП.	Училища, ДГ и РЦПППО	В рамките на бюджетите на училищата, детските градини и на РЦПППО
		• Използване на мултисензорни методики - презентации на уроци, слухови, визуални и кинетични техники.	Училища, ДГ и РЦПППО	В рамките на бюджетите на училищата, детските градини и на РЦПППО
		• Осигуряване на необходимите рехабилитации на децата и учениците със СОП - психо-социална, на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения, кинезитерапия, сензорна и мултисензорна терапия, трудотерапия, арттерапия, биофийдбек терапия и др.	РЦПППО, училища и детски градини	В рамките на бюджетите на РЦПППО, училищата и детските градини
	Мярка 4: Дейности в образователните институции и между всички компетентни институции за предотвратяване и адекватна и ефективна реакция при тежки нарушения на дисциплината и прояви на агресия и тормоз от и спрямо деца и ученици.	• Училищата и детските градини разработват, според своята специфика, дейности по превенция и интервенция въз основа на *Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище* и на алгоритъма за неговото прилагане.	Училища и детски градини	В рамките на бюджетите на училищата и детските градини
		• Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата.	Училища	Не е необходимо
		• Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на	Училища	Не е необходимо

		класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове.		
		• Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на институционалната общност, включително за запознаване с различните форми на насилие и с техники за преодоляването им.	Училища и детски градини	В рамките на бюджетите на училищата и детските градини
		• Провеждане на превантивни кампании срещу агресията и тормоза в училища и по общини.	Училища и МКБППМН	В рамките на бюджетите на училищата и на МКБППМН
		• Организиране на спортни събития за утвърждаване на принципите на честната игра и ненасилие.	МКБППМН и ЦПЛР-ОДК	В рамките на бюджетите на МКБППМН и ЦПЛР-ОДК Търговище
		• Запознаване с и прилагане на нови подходи за справяне с гневните изблици и напрежението, решаване на възникналите проблеми и конфликтните ситуации без провокиране на ново напрежение, проучване и установяване какво се крие зад проблемното поведение на децата.	МКБППМН и Училища	В рамките на бюджетите на МКБППМН и на училищата
		• Формиране у децата и учениците на умения за общуване чрез използване на игрови методи и техники.	Училища и детски градини	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ
		• Формиране на ключови компетентности у децата и учениците за личностно развитие чрез обучение по емоционална и социална компетентност, умения за ефективно управление на емоциите, за саморефлексия и разбиране на другия, развитие на характера и позитивността.	Училища и детски градини	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ
		• Прилагане в образователните институции на ефективни форми и методи за комуникация между училището и семейството.	Училища и детски градини	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ
		• Въвеждане в образователните	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите

		институции на използването на посредник при решаване на конфликти. • Въвеждане в училищата на практиката на наставничеството (индивидуална подкрепа за ученика от личност, която уважава) като начин за въздействие върху вътрешната мотивация.	Училища	на училищата и ДГ В рамките на бюджетите на училищата
	Мярка 5: Осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява на всички деца и ученици, като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране.	• Организиране на училищно, общинско или областно ниво на спортни празници, вкл. и съвместно с деца и ученици със СОП. • Организиране на празници - на класно, училищно или общинско ниво. • Организиране на културни събития и публични изяви с участието на деца и ученици, които да представят своите таланти вкл. и съвместно с деца и ученици със СОП. • Подкрепа за талантливи деца чрез Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби на Общината.	Училища, ЦПЛР-ОДК и МКБППМН Училища и ЦПЛР-ОДК Община Търговище и ЦПЛР-ОДК Община Търговище	В рамките на бюджетите на институциите за спортни дейности В рамките на бюджетите на институциите В рамките на бюджетите на институциите В рамките на бюджета на Община Търговище
	Мярка 6: Прилагане на системи за поощрения и награждаване на децата и учениците на училищно, общинско и областно ниво.	• Учредяване на морални и материални награди за децата и учениците на училищно и общинско ниво. • Използване в педагогическото общуване на положително вербално поощрение за успехи и/или за подходящо поведение, както и искрени похвали, които са специфични за показаното поведение. • Развитие на уменията на педагогическите специалисти да прилагат техники за даване на позитивна обратна връзка към децата и учениците.	Училища и ДГ, Община Търговище и ЦПЛР-ОДК Училища и детски градини Училища и ДГ, ЦПЛР-ОДК	В рамките на бюджетите на институциите Не е необходимо В рамките на бюджетите на институциите

	Мярка 7: Дейности по кариерно ориентиране и консултиране като част от общата подкрепа за личностно развитие.	• Организиране на „Панорама на средното образование", съвместно с кариерните консултанти към ЦПЛР-ОДК Търговище.	ЦПЛР-ОДК, РУО, средните училища	В рамките на бюджетите на институциите
		• Организиране на „Ден на кариерното ориентиране".	ЦПЛР-ОДК и училища	В рамките на бюджетите на институциите
		• Провеждане в училищата, осъществяващи професионално обучение, на седмица на професиите (напр. открита сцена, където ученици от различни професии да предложат различни дейности по изучаваните професии)	Професионални гимназии	В рамките на бюджетите на професионалните гимназии
		• Организиране на кръгли маси и работни срещи с работодатели, партньори, ученици, родители, Училищно настоятелство, Обществен съвет - на училищно, общинско и областно ниво.	Училища, РУО, Община Търговище	В рамките на бюджетите на институциите
		• Представяне пред учениците със СОП и техните родители на възможностите, които училищата предлагат за тяхното професионално образование.	Професионални гимназии	Не е необходимо
Оперативна цел 2: Повишаване на знанията и уменията на педагогическите специалисти и родителите за ефективно посрещане на предизвикателствата на образователния процес и съвременните реалности.	**Мярка 1:** Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.	• Назначаване на психолози във всички училища и детски градини.	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ
		• Назначаване на логопеди във всички училища и детски градини.	Училища и ДГ	
		• Осигуряване на рехабилитатори на слуха и говора, рехабилитатори на деца с нарушено зрение, ерготерапевти, кинезитерапевти и други педагогически специалисти за прилагане на необходимите терапевтични програми и методики.	РЦПППО	В рамките на бюджета на РЦПППО
		• Взаимодействие между образователните институции за съвместно ангажиране на специалисти.	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ
		• Осигуряване на ресурсни учители и		

		други необходими специалисти за осъществяване на допълнителна подкрепа на децата и учениците по начините, определени от нормативната уредба.	РЦППО Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на институциите
		• Развитие на практиката за назначаване на помощник на учителя при повече от три деца или ученици със СОП в групата/паралелката.	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ
		• Осигуряване на възможности на родителите да участват в подбора на специалистите, чиито професионални компетенции ще задоволят най-добре потребностите на децата им.	Училища и ДГ	Не е необходимо
		• Използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в РЦППО за прилагане на различни терапевтични методики.	РЦППО	Не е необходимо
	Мярка 2: Повишаване квалификацията и уменията на педагогическите специалисти за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.	• Проучване на потребностите за теми и обучения и включването им в програмата на РЦППО - област Търговище за квалификация на педагогически специалисти, работещи за подкрепата на личностното развитие на децата и учениците.	РЦППО Училища и ДГ	Не е необходимо
		• Провеждане на обучения на училищно, общинско и на областно ниво за педагогически специалисти, работещи с деца и ученици, по теми, свързани с приобщаващото образование.	РЦППО Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на институциите
		• Осигуряване на обучителни възможности за членовете на ЕПЛР в училищата и детските градини да прилагат нормативно предписаните методики на оценяване и дейности по оценка на индивидуалните потребности	Училища и ДГ РЦППО	В рамките на бюджетите на институциите

		на детето и ученика (*Наредба за приобщаващото образование*). • Осигуряване на въвеждащо и продължаващо обучение от РЦПППО на лица, назначени на длъжността „помощник на учителя" за групи и класове с повече от три деца или ученици със СОП.	РЦПППО	В рамките на бюджета на РЦПППО
	Мярка 3: Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие и на координаторите в училищата и детските градини.	• Предоставяне на рамка за оценка на индивидуалните потребности от обща подкрепа за личностно развитие на дете/ученик.	РУО-Търговище	Не е необходимо
		• Предоставяне от РЦПППО на рамка за оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете/ученик със СОП.	РЦПППО	Не е необходимо
		• Провеждане на супервизия от специалисти от РЦПППО при оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения.	РЦПППО	В рамките на бюджета на РЦПППО
		• Консултиране по конкретни казуси. • Предоставяне на разяснителни консултации, свързани с оценяването и осъществяването на допълнителната подкрепа.	РЦПППО	Не е необходимо
	Мярка 4: Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики.	• Организиране на форуми за споделяне на опит и добри практики от педагогическите специалисти - на училищно, общинско и областно ниво. • Провеждане на кръгли маси. • Провеждане на дискусионни форуми.	Училища, РЦПППО РУО-Търговище	В рамките на бюджетите на институциите
		• Организиране представянето на опита на други организации (напр. Карин дом и др.) в прилагането на терапевтични методи и подходи към деца със СОП.	РЦПППО	В рамките на бюджета на РЦПППО

Оперативна цел 3: Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.	**Мярка 1:** Създаване на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на отделите за закрила на детето от страна на училищата и детските градини.	• При отказ от страна на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, да изрази съгласие за дейностите по използването на посредник, включване в група за социални умения или наставничество.	Училища и ДГ	Не е необходимо
		• Когато е идентифициран за ученика риск от отпадане от училище.	Училища	Не е необходимо
		• Преди налагане на санкцията „предупреждение за преместване в друго училище", „преместване в друго училище" или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение".	Училища	Не е необходимо
		• В случаите на несъгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, в случай че е установена такава необходимост и за предотвратяване на риска от отпадане.	Училища и ДГ	Не е необходимо
	Мярка 2: Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици със специални образователни потребности.	• Осигуряване на подкрепяща среда за семействата и близките на децата със СОП - консултиране с психолози, логопеди и специални педагози, провеждане на тренинги и др. - организиране срещи на родители със сходни проблеми за обмяна на опит и полезна информация; - организиране и провеждане на програми за домашни посещения с цел подкрепа и консултиране с психолози, логопеди, специални педагози.	Училища и ДГ РЦППО	В рамките на бюджетите на институциите
		• Привличане и използване ресурса на родителите за обогатяване на възможностите за въздействие, социализация и развитие - включване в	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ

		екипи, извънкласни форми и групи, интелектуален, финансов, емоционален ресурс и т.н.		
		- прилагане на разнообразни и ефективни подходи за информиране на родителите за възможностите за обща подкрепа за личностно развитие и тяхната роля в процеса;	Училища и ДГ	Не е необходимо
		- провеждане на срещи с родителите/настойниците на децата и учениците с екипа за подкрепа за личностно развитие, с оглед предоставяне на актуална информация за състоянието на ученика, включително актуални медицински документи при наличие на такива, както и други документи с цел извършване на обективна оценка на образователните потребности от екипа от специалисти;	Училища и ДГ	Не е необходимо
		- развитие на практиката за назначаване на социален работник в училищата и детските градини, който да изпълнява функцията на медиатор между семейството, обкръжението на детето/ученика и образователната институция;	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на училища и ДГ
		- информиране на родителите за възможностите за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация на учениците със СОП след VII и X клас и съвместен избор на най-благоприятна възможност за образование;	Училища и ДГ	Не е необходимо
		- определяне на ден в месеца за организиране на „Отворени врати" в ДГ/училище за посещение на родители;	Училища и ДГ	Не е необходимо
		• Повишаване информираността на родителите относно затрудненията в	Училища и ДГ	Не е необходимо

		образователния процес на техните деца и възможностите за преодоляването им (консултации, допълнително обучение, форми за извънкласни и извънучилищни дейности). • Работа с родителите и настойниците, които възпрепятстват децата редовно да посещават училище. Създаване на „Училище за родители" (в учебните заведения и/или на общинско ниво).	Училища и ДГ Община Търговище	Не е необходимо
		• Осигуряване на адекватна и достатъчна информация за родителите за процеса на приобщаващото образование на институционалните сайтове и даване на възможност за избор на най-добрите варианти за личностно развитие на децата им.	Училища и ДГ, ЦПЛР-ОДК Община Търговище	Не е необходимо
	Мярка 3: Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби.	• Консултиране на родителите на деца с изявени дарби и насочване към специалисти за развитие на детето.	Училища и ДГ, ЦПЛР-ОДК	Не е необходимо
		• Създаване и поддържане на общински сайтове с подробна информация за институции, специалисти, форми (конкурси, пленери, олимпиади, школи, клубове и пр.), насочващи към развитие на дарби и таланти.	Училища и ДГ, ЦПЛР-ОДК Община Търговище	В рамките на бюджетите на институциите
		• Разяснителни и информационни кампании за предлаганите услуги за деца с изявени дарби, специалисти в различните сфери на развитие и общински програми и мерки за стимулиране на деца с изявени дарби.	ЦПЛР-ОДК Община Търговище	Не е необходимо
		• Популяризиране на дарители, кампании и юридически лица, подкрепящи даровити и талантливи деца.	Училища, ЦПЛР-ОДК, Община Търговище	Не е необходимо

	Мярка 4: Подобряване на координацията и сътрудничеството между институциите по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие.	• Прилагане на *Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция;*	Училища и ДГ, МКБППМН, ОЗД	Не е необходимо
		• Прилагане на *Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище,* утвърден със заповед на министъра на образованието и науката.	Училища и ДГ	Не е необходимо
		• Съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с ОЗД и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие (периодични срещи, планове за действие, годишни анализи).	Училища и ДГ, МКБППМН, ОЗД	Не е необходимо
		• Провеждане на срещи-разговори в училищата, с участието на ученици и представители на МВР, ОЗД, МКБППМН.	Училища	Не е необходимо
		• Образователни програми и кампании в училище и/или в рамките на ЦОП и/или МКБППМН за превенция на рисково поведение (агресия, насилие, отклоняващо се и рисково поведение на деца и ученици).	Училища и МКБППМН	В рамките на бюджетите на институциите
		• Провеждане на кампании срещу зависимостите (конкурси за написване на есета, рисунки и др. по повод: 31 май - Световен ден без тютюнев дим; 26 юни - Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотици; 18 октомври - Европейски ден за борба с трафика на	ПИЦ-Търговище	В рамките на бюджета на ПИЦ-Търговище

		хора; 1 декември - Световен ден за борба със СПИН и др., разработка и разпространение на информационни материали под формата на флаери, дипляни и др.). • Продължаване на регионално ниво на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.	РУО, Община Търговище, МВР, Училища и ДГ, ОЗД, МКБППМН ,	В рамките на бюджетите на РУО, училищата и ДГ
	Мярка 5: Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на непознаването и предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности.	• Провеждане на разяснителни кампании, чрез които да се даде яснота за начина, по който протича процеса на приобщаване, неговият смисъл и ефект за всички деца. В основата на кампаниите да стои идеята, че всяко дете със специални нужди има реалните възможности да води един пълноценен и сравнително независим живот, стига да бъде подкрепено своевременно и да му бъде предоставена тази възможност. • Организиране на срещи с родителите в детските градини и училищата на територията на общината. Целта на срещите е родителите на деца без специални образователни потребности да разберат, че децата със СОП не представляват опасност за останалите деца и ученици, че всички деца могат да учат и че няма „необучаеми" деца. • Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата със СОП. • Промяна на нагласите в училищата и	РЦППО Училища и ДГ Училища и ДГ Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на институциите Не е необходимо Не е необходимо

		детските градини, в които да възприемат индивидуалните различия между децата като източник на богатство и разнообразие, а не като проблем.	Училища и ДГ	Не е необходимо
		• Организиране на благотворителни акции в подкрепа на децата в неравностойно положение.	Училища и ДГ ЦПЛР-ОДК	Не е необходимо
Оперативна цел 4: Подобряване на достъпността на средата	**Мярка 1:** Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции, като част от осигуряването на подкрепяща среда.	• Изграждане на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини - рамки, асансьори и пр.	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ
		• Адаптиране на учебните пространства в училищата и детските градини за деца и ученици със СОП.	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ
		• Изграждане и адаптиране на детски площадки и съоръжения за игра в училищата и детските градини за деца и ученици със СОП.	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ
		• Осигуряване на специализиран транспорт от дома на детето с нарушение до съответната детска градина, училище или ЦПЛР.	Училища и ДГ ЦСОП	В рамките на бюджетите на училищата, ДГ и ЦСОП
		• Изграждане на адаптирани санитарни възли в детските градини, училищата и обслужващите звена за деца и ученици със СОП.	Училища и ДГ РЦПППО	В рамките на бюджетите на институциите
		• Осигуряване на подходящи условия, използване и прилагане на иновативни подходи и съвременни технологии за архитектурна и физическа достъпност, които в най-голяма степен да отговорят на потребностите на децата и учениците.	Училища и ДГ РЦПППО	В рамките на бюджетите на институциите
	Мярка 2: Подобряване на достъпната физическа среда в образователните	• Създаване и оборудване на кабинет за ресурсно подпомагане във всяко училище и детска градина, в които има	Училища и ДГ	В рамките на бюджетите на училищата и ДГ

	институции, като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците, чрез изпълнение на нормативно определените елементи на физическата достъпност. **Мярка 3:** Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции.	деца със СОП и периодично обновяване на ресурсните кабинети с дидактични материали. • Създаване и оборудване на подходящи помещения за специализирани кабинети за различните видове терапии (рехабилитация на слуха и говора, за логопедична работа, психологическа работа); • Обзавеждане на помещенията така, че да дават възможност да се устроят учебни места за ученици в инвалидни колички, както и учебни места за ученици с увреден слух, с достатъчна осветеност, която да позволява детето или ученикът свободно да отчита по устните на учителя; • Оборудване при необходимост на учебни места за ученици с увреден слух с подходяща апаратура - FM системи и други техники, съвместими с личните слухови апарати или с кохлеарните импланти на децата или учениците; • Осигуряване при необходимост на специализирана техника за ученици с нарушено зрение - брайлови машини, брайлови дисплеи, компютри със синтетична синтезаторна реч и други; • Осигуряване при необходимост на устройства за проследяване на погледа и специализиран софтуер за използването им, суичове, софтуер за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки за ученици с комплексни физически нарушения; • Организиране при необходимост на работни и игрови кътове за	Училища и РЦППО Училища и РЦППО Училища и РЦППО Училища и РЦППО Училища и РЦППО	В рамките на бюджетите на училищата и на РЦППО В рамките на бюджетите на училищата и РЦППО В рамките на бюджетите на училищата и РЦППО В рамките на бюджетите на училищата и РЦППО В рамките на бюджетите на училищата и РЦППО

		индивидуална работа или за работа на пода, както и кътове за почивка в класната стая или в стаята на групата, където заниманията и почивките се осигуряват с подкрепата на ресурсен учител или на помощник на учителя в помощ на децата и учениците със СОП.	Училища и ДГ РЦПППО	В рамките на бюджетите на училищата, ДГ и РЦПППО
		• Реализиране на проекти по Националните програми на МОН, насочени към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата;	Училища и ДГ	В рамките на бюджета на проектите по Националните програми на МОН
		• Организиране на необходимите разумни улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити (чл. 109 от *Наредба за приобщаващото образование).*	Училища и РУО	Не е необходимо

Годишният план за 2019 г. е разработен в изпълнение на Общинската Стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Търговище 2019-2020 г. и е съобразен с Наредбата за приобщаващото образование, приета с ПМС № 232 от 2017 г., Обн. в ДВ, бр. 86 от 27.10.2017 г.

Годишният план има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия. Това изисква постоянна дейност на всички заинтересувани участници и предполага създаването на добра организация и координация.

Съгласували:

Рая Матева - *Заместник-кмет на Община Търговище*
Косьо Костов - *Директор на Дирекция «Хуманитарни дейности»*
Изготвил:
Силвия Деманова - *ст. експерт в Дирекция "Хуманитарни дейности"*